

Plenarhandling

B8-0182/2019 }
B8-0183/2019 }
B8-0185/2019 }
B8-0189/2019 }
B8-0192/2019 }
B8-0196/2019 }
B8-0197/2019 } RC1

13.3.2019

GEMENSAMT FÖRSLAG TILL RESOLUTION

i enlighet med artiklarna 135.5 och 123.4 i arbetsordningen

som ersätter resolutionsförslagen från följande grupper:

B8-0182/2019 (Verts/ALE)
B8-0183/2019 (EFDD)
B8-0185/2019 (ECR)
B8-0189/2019 (GUE/NGL)
B8-0192/2019 (ALDE)
B8-0196/2019 (S&D)
B8-0197/2019 (PPE)

om människorättssituationen i Guatemala
(2019/2618(RSP))

**Roberta Metsola, Marijana Petir, Pavel Svoboda, Tunne Kelam,
Milan Zver, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Eduard Kukan,
Elisabetta Gardini, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein,
Cristian Dan Preda, Patricija Šulin, Tomáš Zdechovský, Adam Szejnfeld,
Csaba Sógor, Jarosław Wałęsa, Andrzej Grzyb, Elmar Brok, Ivo Belet,
Sandra Kalniete, Dubravka Šuica, Andrey Kovatchev,
Francis Zammit Dimech, Seán Kelly, Deirdre Clune, Ivana Maletić,**

RC\1179599SV.docx

PE635.442v01-00 }
PE635.443v01-00 }
PE635.445v01-00 }
PE635.449v01-00 }
PE635.452v01-00 }
PE635.546v01-00 }
PE635.457v01-00 } RC1

**Laima Liucija Andrikienė, László Tóké, Inese Vaidere, Stanislav Polčák,
Jiří Pospíšil**
för PPE-gruppen
Elena Valenciano, Victor Boștinaru, Soraya Post, Ramón Jáuregui Atondo
för S&D-gruppen
**Charles Tannock, Karol Karski, Ryszard Czarnecki, Ruža Tomašić,
Jana Žitňanská**
för ECR-gruppen
**Beatriz Becerra Basterrechea, Petras Auštrevičius,
Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Gérard Deprez,
Marian Harkin, Ivan Jakovčić, Ilhan Kyuchyuk, Valentinas Mazuronis,
Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz,
Carolina Punset, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort,
Marietje Schaake, Jasenko Selimovic, Pavel Telička, Ivo Vajgl,
Johannes Cornelis van Baalen, Matthijs van Miltenburg, Hilde Vautmans,
Mirja Vehkaperä**
för ALDE-gruppen
Molly Scott Cato
för Verts/ALE-gruppen
**Xabier Benito Ziluaga, Miguel Urbán Crespo, Marie-Christine Vergiat,
Tania González Peñas, Lola Sánchez Caldentey, Luke Ming Flanagan,
Dimitrios Papadimoulis**
för GUE/NGL-gruppen
**Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao, Isabella Adinolfi,
Rolandas Paksas**
för EFDD-gruppen

Europaparlamentets resolution om människorättssituationen i Guatemala (2019/2618(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina resolutioner av den 15 mars 2007 om Guatemala¹, den 11 december 2012 om utkastet till rådets beslut om ingående av avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan², och den 16 februari 2017 om Guatemala, särskilt situationen för människorättsförsvarare³,
- med beaktande av besöket av underutskottet för mänskliga rättigheter till Mexiko och Guatemala i februari 2016 och dess slutrapport,
- med beaktande av rapporten från dess delegation för förbindelserna med länderna i Centralamerika om delegationens besök till Guatemala och Honduras den 16-20 februari 2015,
- med beaktande av besöket som delegationen för förbindelserna med länderna i Centralamerika gjorde till Guatemala den 28 oktober–1 november 2018,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2016 om företagens ansvar för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i tredjeländer⁴,
- med beaktande av det fleråriga vägledande programmet för Guatemala 2014–2020, och dess engagemang för att bidra till konfliktlösning, fred och säkerhet,
- med beaktande av Europeiska unionens stödprogram till rättsväsendet i Guatemala, i synnerhet SEJUST,
- med beaktande av EU:s riktlinjer för människorättsförsvarare och den strategiska ramen för mänskliga rättigheter som innehåller åtaganden om att engagera sig för människorättsförsvarare,
- med beaktande av EU:s nationella vägledande program 2018 för Guatemala för en hållbar ekonomisk tillväxt för alla i Guatemalas grannskapsområde och dess närområde och för stöd till ett förnyat mandat för internationella kommissionen mot strafflöshet i Guatemala (CICIG),
- med beaktande av att en överenskommelse om råd undertecknades i augusti 2017 mellan CICIG och högsta domstolen i Guatemala,

¹ EUT C 301E, 13.12.2007, s. 257.

² EUT C 434, 23.12.2015, s. 181.

³ EUT C 252, 18.7.2018, s. 196.

⁴ EUT C 215, 19.6.2018, s. 125.

- med beaktande av uttalandet av den 2 september 2018 från talespersonen för Europeiska utrikestjänsten om den guatemalanska regeringens beslut att inte förnya CICIG:s mandat,
- med beaktande av den gemensamma skrivelsen av den 6 april 2018 från ordföranden för FN:s arbetsgrupp för påtvingade eller ofrivilliga försvinnanden och FN:s särskilda rapportör för främjande av sanning, rättvisa, gottgörelse och garantier för icke-upprepning till Guatemalas president,
- med beaktande av uttalandet av den 10 september 2018 från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Michelle Bachelet, om den guatemalanska regeringens beslut att inte förnya CICIG:s mandat,
- med beaktande av uttalandet av den 6 mars 2019 från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Michelle Bachelet, om den guatemalanska lagen om icke-statliga utvecklingsorganisationer,
- med beaktande av den senaste rapporten från Human Rights Watch om Guatemala,
- med beaktande av Guatemalas konstitution,
- med beaktande av artiklarna 135.5 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Guatemala har gjort vissa fortsatta framsteg med att lagföra ärenden som gäller mänskliga rättigheter och korruption, vilket till stor del beror på samarbetet mellan det allmänna åklagarämbetet i Guatemala och den FN-stödda internationella kommissionen mot straffrihet i Guatemala (CICIG), som inrättades 2007 för att utreda organiserad brottslighet och stärka de lokala insatserna för rättsstatsprincipen.
 - B. Antalet avrättningar och angrepp mot försvarare, organisationer och lokalsamfund som arbetar för ekonomiska, sociala, kulturella och miljömässiga rättigheter, har ökat i Guatemala under de senaste åren. Enligt en rapport av enheten för skydd av människorättsförsvarare i Guatemala (UDEFEGUA) förekom det 2018 totalt 391 angrepp mot människorättsförsvarare och ursprungsbefolkningen, särskilt angrepp mot personer som arbetar med markrättigheter och territoriella rättigheter, däribland 147 fall av kriminalisering och 26 mord, vilket är en ökning på 136 % jämfört med 2017.
 - C. Människorättsförsvarare utsätts också för hot, trakasserier, stigmatisering och förtalskampanjer av privata aktörer och myndigheterna i Guatemala, samt rättslig förföljelse. Missbruk av straffrättsliga förfaranden mot människorättsförsvarare för att förhindra eller straffa deras arbete är ett fortsatt problem.
 - D. Antalet angrepp mot journalister är också mycket oroande, med 93 registrerade angrepp 2017, varav fyra dödade personer. Under den pågående koncentrationen av medieäggande till ett fåtal företag fortsätter oberoende medieföretag och journalister att vara föremål för angrepp och hot.

- E. Våld mot kvinnor är fortfarande ett allvarligt problem i Guatemala, vilket framgår av att antalet kvinnor som dött en våldsam död ökade med 8 % till 662 fall. På internationella kvinnodagen 2017 dog 41 flickor som hade låsts in efter att de hade protesterat mot missbruk från övervakarnas sida, efter att en eldsvåda bröt ut vid en statlig anläggning för minderåriga. Straffriheten för brott i Guatemala ligger på 97 procent.
- F. CICIG har sedan 2007 bekämpat korruption och straffrihet på den guatemalanska regeringens uppmaning och i nära samarbete med de nationella institutionerna i landet, i syfte att identifiera och hjälpa till med att avveckla halvstatliga institutioner, och har bidragit till att stärka kapaciteten för landets rättsliga institutioner och säkerhetsinstitutioner.
- G. Den guatemalanska regeringen begärde efter fyra förlängningar av CICIG:s på varandra följande tvååriga mandat att FN:s generalsekreterare skulle förlänga mandatet ännu en gång fram till september 2019, och därmed ytterligare stärka styrningen genom CICIG:s viktiga utredningar och stöd för rättsstatsprincipen i Guatemala, och konsolidera de resultat som uppnåtts genom att avsevärt minska korruptionen och utmana straffriheten för icke-statliga verksamheter med anknytning till staten (CIACS).
- H. I april 2018 presenterade CICIG och statsförvaltningen resultaten av de nya utredningarna av det styrande partiet FCN:s olagliga finansiering under valkampanjen. I juli 2018 planerade högsta domstolen en utredning av president Jimmy Morales verksamhet när det gäller olaglig finansiering av hans valkampanj.
- I. I slutet av augusti 2018 meddelade den guatemalanska regeringen att CICIG:s mandat skulle annulleras från och med september 2019. Kort därpå förbjöd regeringen även direktören för CICIG, Iván Velásquez, att återvända till landet, och återkallade därefter viseringar för elva anställda vid CICIG, som hade utrett stora fall kopplade till korruption. I januari 2019 upphävde regeringen ensidigt avtalet med FN om CICIG med omedelbar verkan, och krävde att CICIG lämnar landet. Iván Velásquez är också anklagad och är föremål för pågående smutskastningskampanjer.
- J. Dessa åtgärder har bestridits och ogiltigförklarats av Guatemalas konstitutionsdomstol. Konstitutionsdomstolen beslutade enhälligt att regeringen måste tillåta Iván Velásquez att resa in i landet. Regeringen har ignorerat dessa beslut. Kongressen har förberett ett åtal mot konstitutionsdomstolen och dess ledamöter, som uppenbart strider mot rättsstatsprincipen.
- K. Reformförslag 5377, om ändring av lagen om nationell försoning, som antogs av kongressen i den andra av tre behandlingar i början av mars 2019, innebär en utvidgad amnesti för alla brott som begåtts av de nationella säkerhetsstyrkorna och enskilda personer som agerar för regeringens räkning, inbegripet brott mot mänskligheten, såsom tortyr, påtvingade försvinnanden och folkmord. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna (IACHR) har uttryckt sin oro över lagförslaget och begärt att den gällande lagen inte ändras.

- L. Enligt IACHR är reformförslag 5377 inte förenligt med Guatemalas internationella åtaganden, den påstås strida mot internationell rätt och strider mot artikel 171 g i Guatemalas konstitution, eftersom alla fängslade personer som befunnits skyldiga till och blivit dömda för politiska brott och brott mot mänskligheten som begåtts under den väpnade konflikten skulle frigöras inom några timmar.
- M. Situationen för folket i Guatemala är extremt otrygg, och den nationella polisen har på senare år allvarligt utarmats. Det har förekommit anklagelser om trakasserier och hot mot domare, åklagare och rättsliga aktörer som har samarbetat med CICIG.
- N. Tillgången till rättslig prövning, förhållandena i fängelserna, polisens uppförande och anklagelserna om tortyr ger anledning till stor oro, och problemen förvärras ytterligare av utbredd korruption, otillåten samverkan och straffrihet.
- O. Guatemalas ombudsman för mänskliga rättigheter, vars budget har minskats, har – tillsammans med statsförvaltningen och rättsväsendet – vidtagit viktiga åtgärder för att motverka straffriheten och uttrycka erkänsla för de mänskliga rättigheterna. Guatemalas myndigheter har gjort uppenbara försök att hindra kampen mot korruption, straffrihet och rättssäkerhet.
- P. Enligt Guatemalas enhet för skydd av människorättsförsvarare (UDEFEQUA) är det särskilt vanligt att ursprungsbefolkningarnas ledare har angripits när de har försvarat sin rätt till mark och territorier. FN:s särskilda rapportör har uttryckt farhågor över ursprungsbefolkningarnas rättigheter efter att det inkommit klagomål om vattenkraft-, gruv- och jordbruksindustriprojekt, vars licenser och drift har inneburit att ursprungsbefolkningarnas rättigheter har blivit åsidosatta. FN:s särskilda rapportör har också angett att det är oroväckande att staten och inblandade tredje parter betraktar lokalsamhällenas fredliga protester som straffbara handlingar som påverkar den allmänna säkerheten. Aura Lolita Chávez, som är en miljökampe från Guatemala som tillhör ursprungsbefolkningen och som 2017 var nominerad till Europaparlamentets Sacharovpris, lämnade sitt hemland efter allvarliga attacker, mordhot och förtalskampanjer. Om hon skulle återvända riskerar hon att bli indragen i flera olika rättsprocesser.
- Q. Den 9 oktober 2018 angreps bl.a. medlemmar av den fredliga motståndsrörelsen på mikroregionen Ixquisis av kravallpoliser, som skadade sex av demonstranterna.
- R. Sveriges ambassadör i Guatemala har förklarats ”persona non grata” (denna förklaring upphävdes sedermera av författningsdomstolen) eftersom han ansågs ha stöttat CICIG:s arbete i landet.
- S. I Guatemala ska det hållas parlaments- och presidentval den 16 juni respektive den 11 augusti 2019.
- T. Utvecklingen och konsolideringen av demokratin och rättsstaten samt respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna måste utgöra en integrerad del av EU:s externa politik, däribland det associeringsavtal som 2012 ingicks mellan EU och

länderna i Centralamerika. Detta avtal innehåller en demokratiklausul som är mycket betydelsefull. Guatemala är EU:s tredje största mottagare av bilateralt utvecklingsbistånd i Centralamerika. Detta bistånd uppgår till 167 miljoner euro under perioden 2014–2020 och är inriktat på livsmedelstrygghet, konfliktlösning, fred, säkerhet och konkurrenskraft.

1. Europaparlamentet är mycket oroat över det ökade antalet mord och våldshandlingar och över bristen på trygghet för alla medborgare och, mer specifikt, för kvinnor och människorättsförsvare. Parlamentet påminner om vikten av ett oberoende och effektivt rättssystem och behovet av att sätta stopp för straffriheten. Parlamentet beklagar att Guatemalas regering alltjämt bryter mot rättsstats- och maktodelningsprinciperna. Parlamentet påminner om att maktodelning och respekt för rättsstaten är grundprinciper i alla liberala demokratier.
2. Europaparlamentet uppmanar Guatemalas myndigheter att upphöra med alla hot mot det civila samhället i Guatemala och mot i synnerhet människorättsorganisationer, att respektera konstitutionen och att garantera alla Guatemalas medborgare grundläggande rättigheter. Parlamentet understryker att ett livskraftigt civilsamhälle är en förutsättning för att göra staten mer ansvarstagande, lyhörd, inkluderande och effektiv på alla nivåer och således mer legitim. Parlamentet vidhåller att alla institutioner som försvarar den konstitutionella demokratin och de mänskliga rättigheterna i Guatemala måste stödjas och stärkas. Parlamentet påminner om att det är viktigt att garantera ett oberoende rättsväsende och respektera dess oberoende, samt att säkerställa ett opartiskt rättssystem. Parlamentet betonar att detta är avgörande för att befästa insatserna för att bekämpa korruption och straffrihet. Parlamentet anser att anklagelser om trakasserier och hot mot domare och åklagare bör leda till omedelbara åtgärder för att skydda landets rättsliga institutioner och deras företrädare. Parlamentet uppmanar eftertryckligen Guatemalas regering att omedelbart säkerställa rättsväsendets oberoende och garantera press- och mediefriheten.
3. Europaparlamentet är övertygat om att CICIG har spelat en central roll i Guatemala och att dess arbete med att bekämpa straffrihet och korruption och förbereda utredningar inför rättegångar som ska genomföras av landets institutioner är avgörande för att upprätthålla rättsstatsprincipen. Parlamentet är mycket oroat över den nuvarande situation som CICIG står inför i Guatemala, och uppmanar Guatemalas regering att upphöra med alla olagliga angrepp på CICIG och dess nationella och internationella personal.
4. Europaparlamentet välkomnar i detta sammanhang kommissionens genomförandebeslut från september 2018 om att stödja CICIG:s förlängda mandat med ytterligare 5 miljoner euro från instrumentet för utvecklingssamarbete för det nationella vägledande programmet 2018 för Guatemala. Parlamentet uppmanar kommissionen att utan dröjsmål betala ut de överenskomna 5 miljoner euro, och att fortsätta alla godkända program med CICIG. Parlamentet uppmanar kommissionen att vara redo att fortsätta sitt samarbete med och sin finansiering av CICIG efter september 2019, och att aktivt stödja en sådan förlängning.

5. Europaparlamentet är övertygat om att den föreslagna ändringen av lagen om nationell försoning utgör ett avsevärt hot mot rättsstatsprincipen i Guatemala och att den drastiskt skulle undergräva de viktiga framsteg som har uppnåtts genom arbetet i de nationella domstolarna i deras kamp mot straffrihet. Parlamentet delar FN:s högkommissaries åsikt att den amnesti som lagen föreskriver för personer som kränker de mänskliga rättigheterna, förövare av brott mot mänskligheten och krigsförbrytare skulle leda till ännu mer våld i landet. Parlamentet noterar att en sådan åtgärd skulle kunna innebära att frisläppta fångar hämnas, vilket skulle kunna leda till en destabilisering av samhället. Parlamentet uppmanar därför med eftertryck Guatemalas kongress att inte anta lagen.
6. Europaparlamentet begär att en oberoende studie ska genomföras, under ledning av FN, som bör visa den slutliga effekten av CICIG:s arbete på rättsväsendet i Guatemala och dess bidrag till landets politiska stabilitet, samt resultatet av den överenskommelse som CICIG och den högsta valdomstolen har undertecknat.
7. Europaparlamentet är oroat över förslaget till lag om icke-statliga utvecklingsorganisationer. Parlamentet uppmanar Guatemalas kongress att, i linje med det tekniska rådet från kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, avstå från att anta denna lag som, om den antas, skulle kunna begränsa icke-statliga organisationers yttrandefrihet och mötesfrihet samt deras tillgång till finansiering, inskränka definitionen av icke-statliga organisationer och därmed begränsa deras verksamhetsområde och hindra deras verksamhet, och skulle kunna öppna för ett godtyckligt förbud av dem. Parlamentet påminner Guatemalas myndigheter och institutioner att de behöver tillhandahålla icke-statliga organisationer en trygg och uppbyggande miljö där dessa kan ge fritt uttryck för sina åsikter och utföra sitt arbete till gagn för samhället i stort.
8. Europaparlamentet uttrycker oro över de klagomål som har framförts angående avsaknaden av möjligheten att ge ett fritt och informerat samtycke (ILO:s konvention nr 169). Parlamentet påminner om rekommendationen från FN:s särskilda rapportör, enligt vilken ursprungsbefolkningars rättigheter till fullo bör respekteras i enlighet med internationella standarder, vilket inbegriper rätten till ett fritt och informerat samtycke. Parlamentet påminner om att nationella och internationella företag är direkt bundna av traktat och andra nationella och internationella bestämmelser om mänskliga rättigheter och miljö rättigheter utmed hela sina värdekedjor, och att företag som visar sig ha orsakat eller bidragit till skada måste tillhandahålla eller delta i ändamålsenliga rättsförfaranden för de personer och samhällen som har drabbats. Parlamentet noterar att detta inbegriper restitution, skadestånd, rehabilitering samt garantier om att det som inträffat inte kommer att upprepas. Parlamentet påminner om att regeringar har ansvar för att skydda mänskliga rättigheter och ställa de som kränker dessa rättigheter inför rätta.
9. Europaparlamentet upprepar sin begäran om skydd för människorättsaktivister, särskilt kvinnliga människorättsaktivister. Parlamentet välkomnar och stöder de åtgärder som har vidtagits hittills av europeiska ambassader och EU:s delegation till Guatemala. Parlamentet begär att Europeiska unionen ska driva vidare och, vid behov, satsa mer på projekt för att stödja nationella och internationella organisationers arbete i Guatemala.

10. Europaparlamentet insisterar på att Guatemalas myndigheter ska ge sitt uttalade skydd till och säkerställa rättsskyddet och den fysiska säkerheten för Sakharovfinalisten Lolita Chávez, om hon beslutar sig för att återvända till sitt hemland.
11. Europaparlamentet begär med eftertryck att valet i Guatemala ska genomföras på ett fredligt och insynsvänligt sätt, och att alla kandidaters säkerhet ska garanteras. Parlamentet betonar att den högsta valdomstolen måste arbeta helt oberoende, utan inflytande från statliga institutioner eller aktörer. Parlamentet erbjuder sig att sända ett valexpertuppdrag från EU.
12. Europaparlamentet beklagar djupt att de guatemalanska fredsavtalen efter mer än 20 år ännu inte har genomförts, och att de nu löper en verklig risk att slopas. Parlamentet uppmanar med kraft alla nationella och internationella aktörer att göra allt som står i deras makt för att skynda på ett fullständigt genomförande av dessa avtal. Parlamentet uppmanar Guatemalas regering att i detta syfte säkra den demokratiska och politiska kontrollen och professionaliseringen av kravallpolisen och andra institutioner som CONRED, den nationella samordnaren för katastrofriskreducering, i syfte att förhindra att de militariserar och att humanitära medel kanaliseras genom armén, eftersom detta inte är förenligt med målen i fredsavtalen.
13. Europaparlamentet påminner Guatemalas regering om att associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika innehåller en människorättsklausul som en väsentlig del och att medlemskapet kan upphävas om den överträds. Parlamentet uppmanar Europeiska unionen och dess medlemsstater att använda de mekanismer som fastställs i associeringsavtalet och avtalet om politisk dialog och samarbete för att med kraft uppmantra Guatemala att arbeta vidare med en ambitiös människorättsagenda och med kampen mot straffrihet.
14. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament, Guatemalas president, regering och parlament, Internationella kommissionen mot strafflöshet i Guatemala (CICIG), Secretaría de Integración Económica Centroamericana (SIECA), det centralamerikanska parlamentet och medordförandena för den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika.